

NIKAD BOLJI EKONOMSKI ODNOSI POLJSKE I SRBIJE

Predsednik Poljsko-Srpskog poslovnog udruženja g. Milan Brković je za posetioce našeg sajta ocenio trenutne ekonomske odnose Poljske i Srbije, ukazao na mogućnosti daljeg proširenja saradnja, istakao važnost dobrih bilateralnih odnosa, predstavio poljskim firmama stanje ekonomije Srbije, pričao o globalnim izazovima koji mogu negativno uticati na naše ekonomije i ekonomsku saradnju, važnosti i značaju regionalnih inicijativa i institucionalnoj saradnji ali i najvažnije planovima Poljsko-Srpskog poslovnog udruženja za 2022.godinu.

Poštovani g. Predsedniče, za početak, kako Vam se sviđa novi sajt Poljsko-Srpskog poslovnog udruženja?

Izuzetno. Želim da se zahvalim celom timu koji je radio na njegovoj izradi. Verujem da dosta dobro odražava našu misiju. Sajt je dosta jednostavan za snalaženje, u dva do tri klika dolazite do tražene informacije, dovoljno je informativan, pregledan i interaktivan što je dosta važno za sve poljske ili srpske firme koje žele da uspostave saradnju. Izrada novog sajta je samo jedan deo naše strategije da još više približimo Poljsku i Srbiju u okviru projekta **Jesteśmy Blisko**.

Takođe, možda niste znali ali na dan puštanja novog sajta, 13.oktobra, obeležava se International Plain Language Day koji ima za cilj promociju jednostavne i jasne informacije. Mislim da smo i time dali svoj doprinos i trudicemo se i dalje da pružamo jednostavne, razumljive i jasne informacije za sve posetioce našeg sajta.

Šta je cilj projekta Jesteśmy Blisko, kakvi su očekivani efekti, imate li partnere na njegovom sprovođenju?

Cilj projekta **Jesteśmy Blisko** je da otvori nove mogućnosti za povezivanje firmi iz obe zemlje. Ovim projektom zapravo želimo da približimo naše ekonomije, njihove potencijale, komparativne prednosti, da ih učinimo bližim našim tržištima, da radimo na njihovoj prepoznatljivosti, na izgradnji poverenja u njihov kvalitet i na mnogim drugim segmentima koji će proizvode učiniti bližim potrošačima ili proizvođačima u obe zemlje. Projekat je razvijen na osnovu ankete koju smo u saradnji sa članicama sprovedli tokom 2019.godine. Rezultati koje smo dobili jasno ukazuju da potrošači u Srbiji ne prepoznaju u dovoljnoj meri proizvode iz Poljske.

Mi ovim projektom zapravo pokrećemo čitav niz aktivnosti koje će imati u fokusu upravo to da približimo poljske proizvode srpskim potrošačima ali i potrošačima na Zapadnom Balkanu, što je takođe važno. Ovaj projekat smo započeli zajedno sa poljskim firmama koje već posluju u Srbiji ali smo otvoreni i za sve druge pa ovim putem pozivamo sve poljske firme koje žele da rade u Srbiji i na Zapadnom Balkanu da se priključe ovom projektu.

Kao partnere vidimo i državne institucije u obe zemlje koje su već izrazile spremnost da pomognu realizaciju projekata. Verujemo da je moguće ukoliko ne u kratkom roku onda u srednjem sigurno u značajnoj meri povećati vidljivost i prepoznatljivost poljskih proizvoda u Srbiji. Konačni cilj ovog projekta jeste izgradnja poljske marke kao simbola kvaliteta, pouzdanosti i zadovoljenja zahteva i potreba klijenata. Ne zaboravimo da osim proizvoda koji su namenjeni krajnjim potrošačima izgradnja poljske marke je isto tako važna i u segmentu industrije, opreme, postrojenja, tehnologije i znanja i u svim drugim segmentima gde dolazi do izražaja konkurentnost poljskih firmi. Radi se o velikom broju industrija koje mogu ponuditi svoje proizvode srpskom energetsom i mnogim drugim sektorima. Na ovaj način, pomenimo i to, stvara se dugoročna povezanost i međusobna saradnja poljskih i srpskih firmi, što je nama takođe veoma važno.

Kako ocenjujete trenutni nivo ekonomskih odnosa Poljske i Srbije? Kakva su ograničenja za dalji razvoj?

Na osnovu dugogodišnjeg iskustva na razvoju bilateralne ekonomske saradnje Poljske i Srbije vrlo jasno želimo da kažemo da ekonomski odnosi nikada nisu bili bolji i da imaju vrlo dobre perspektive. Čak ni period pandemije nije u značajnijoj meri uticao na ovu ocenu. Poljska je danas medju vodećim trgovinskim partnerima Srbije, a trgovinska razmena će, uvereni smo, vrlo brzo dostići nivo od 2 milijarde evra godišnje, što je zaista sjajan rezultat. Naravno, potrebna je aktivna podrška ovim procesima. To podrazumeva, pre svega, institucionalnu podršku ali i traženje odgovora na sve izazove sa kojima se suočavaju kako Poljska i Srbija tako i čitav svet.

Vreme zdravstvene ili energetske krize koje su sada posebno u fokusu, savremena trgovinska kretanja koja su sasvim sigurno pred veliki procesom promena u

svakom smislu, investicije koje će, takođe, pod uticajem promena tražiti povoljnija mesta za ulaganje i čitav niz važnih pitanja moramo imati u vidu kada govorimo i o našoj bilateralnoj saradnji. Ovo su vrlo važne teme koje imaju direktan uticaj na ekonomsku razmenu.

Mi smo kao Poljsko-Srpsko poslovno udruženje spremni da podelimo naše viđenje kako da ove izazove i ograničenja pretvorimo u šanse i mogućnosti. O ovome smo razgovarali sa našim članicama, a pokrenućemo i širi dijalog sa kreatorima ekonomske politike u obe zemlje.

Pravo pitanje je zašto insistiramo na institucionalnoj saradnji? Upravo radi toga što moramo tražiti nove odgovore i stvoriti nove mogućnosti za firme iz obe zemlje. Predlog našeg Udruženja je da ta institucionalna podrška bude najmanje dvostrana i to tako što će se kombinovati mere koje su usmerene na bilateralnu saradnju i mere koje su usmerene na širu regionalnu saradnju. Dobar primer je saradnja u okviru Višegradske grupe, zašto ne bismo koristeći ta iskustva dalje razrađivali mogućnosti saradnje u odnosima, primera radi, Poljske, Mađarske i Srbije kao tripartitni dogovor o tome da se jačanjem saradnje iskoriste potencijali i mogućnosti koje do sada nisu bile predmet posebne pažnje. Platformu sa takvim predlogom smo već uputili zainteresovanim stranama u sve tri države.

Kako biste predstavili ekonomsku situaciju u Srbiji poljskim firmama?

U poslednjih nekoliko godina Srbija predstavlja jednu od najbrže rastućih ekonomija u Evropi. Ne čudi zato ni veliki interes stranih kompanija da posluju na ovom tržištu, a u tome i kompanija iz Poljske. Iako su podaci uvek bitni i njih ćemo svakako spomenuti, mi ukazujemo da treba uvek gledati i širu sliku, perspektive tržišta, kvalitet i strukturu domaćih potencijala, od infrastrukture, radne snage do geografske pozicije. Veliki je broj političkih inicijativa koje insistiraju na zajedničkom tržištu Zapadnog Balkana, što je mislimo neminovnost u periodu pred nama. Jedna od takvih inicijativa je Open Balkan koji okuplja Srbiju, Severnu Makedoniju i Albaniju u jedan ekonomski prostor u kome neće biti administrativnih niti birokratskih barijera za slobodan protok ljudi, robe, kapitala.

To je sigurni smo dobra prilika za sve tri zemlje. Ali to je i izuzetno značajno i za potencijalne investitore, medju njima i poljske kompanije. Ukoliko ovoj inicijativi priključimo i susedne zemlje, kao što su Bugarska, Rumunija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, dobićemo bez ikakve sumnje jedan ekonomski prostor koji ima izuzetne mogućnosti rasta. Mi ćemo kao Udruženje prikupiti i objediniti predloge i iskustva poljskih kompanija koje već posluju na ovim tržištima i sačiniti predloge za dalje olakšanje procedura, ubrzanje transporta i svim drugim oblastima koje mogu da olakšaju trgovinu i investicije. Ima mnogo prostora za zajednički rad državnih organa ili agencija u oblasti inspekcija ili registracije preduzeća, saradnje po carinskim pitanjima i slično. Mi smo spremni da se uključimo i da u svim poslovima predstavljamo i zastupamo interese poljskih firmi u celom regionu. Ovo će biti i jedna od važnijih tema koju ćemo pokrenuti prilikom najavljenе posete predsednika Republike Poljske g. Andžeja Dude Srbiji.

Ekonomski rezultati Srbije ukazuju da je ostvaren rast društvenog proizvoda od 7,7% uz rast stranih direktnih investicija koje su zaključno sa oktobrom iznosile oko EUR 3,1 mlrd, što je više od polovine svih direktnih investicija u regionu Zapadnog Balkana. Ono što je važno da ukažemo jesu stabilni izgledi i očekivanja koja su potvrđena i od strane međunarodnih rejting agencija. Za poljske firme je važno i da postoji dobar i predvidiv pravni okvir za poslovanje u Srbiji ali i možda važnije da postoji i izvestan sentiment na ovom tržištu prema firmama i proizvodima iz Poljske. Na tome ćemo svakako raditi u narednom periodu.

Kako ocenjujete globalna ekonomska kretanja i kakve to efekte može imati na ekonomsku saradnju Poljske i Srbije?

Živimo u vremenu velikih izazova u mnogim segmentima, od energetske, klimatske, pandemijske i postpandemijske ali i sve prisutnijih inflatornih pritisaka. To sve zajedno zahteva adekvatne odgovore na nacionalnom nivou ali i kroz bližu međunarodnu bilateralnu i multilateralnu saradnju. Vidimo takođe i velike promene na međunarodnim robnim i finansijskim tržištima koje takođe mogu voditi i značajnim unutrašnjim neravnotežama. Upravo radi toga stav Poljsko Srpskog poslovnog udruženja je i da će ekonomska bilateralna saradnja takođe biti pod ovim uticajem. Zato se i zalažemo za nove forme i modalitete

saradnje koji će voditi i novim izvorima rasta, kako u trgovini i investicijama, tako i u ukupnoj ekonomskoj saradnji.

Za kraj kakvi su planovi Poljsko-Srpskog poslovnog udruženja za narednu godinu?

Osnovni prioritet Poljsko-Srpskog poslovnog udruženja u 2022.godini će biti nastavak projekta **Jesteśmy Blisko**. Osnovni cilj ovog projekta jeste da približimo poljske firme i poljske proizvode potrošačima u Srbiji. Očekujemo na bazi toga i proširenje članstva i mnogo veći rad na podršci članovima. U tom smislu pojačavamo tim već od početka Nove godine. Zadovoljstvo mi je i čast da obavestimo javnost da će funkciju Generalnog sekretara Poljsko-Srpskog poslovnog udruženja od 01. januara 2022.godine preuzeti gospođa Danijela Smiljanić, koja ima sjajno radno iskustvo u privrednom pravu i jedan je od naših najboljih stručnjaka za oblast prekograničnih akvizicija. Očekujemo značajniji uticaj poljskih firmi kada su u pitanju nova preuzimanja i to ne samo na tržištu Srbije nego i celog Zapadnog Balkana. Nastavićemo i dalji razvoj mreže partnera kako bismo pružili najbolju moguću uslugu poljskim firmama koje su zainteresovane za investiranje u ovom regionu.

Sektor elektronske trgovine, informatičkih tehnologija, energetike, medicinske opreme, zdrave hrane i mnogi drugi sektori imaju značajan potencijal za međusobnu saradnju ne samo naredne godine, na tome ćemo svakako ozbiljno raditi.

Naravno, kontinuirana edukacija i advisory services za naše članice će i dalje biti najvažniji deo našeg rada. Očekujemo i nastavak dobre saradnje sa državnim organima Poljske i Srbije na rešavanju svih pitanja koja mogu da doprinesu jačanju naše ekonomske saradnje.

Za kraj, sa velikim nestrpljenjem očekujemo i najavljenju posetu predsednika Republike Poljske g Andžeja Dude Srbiji. Verujemo da će ova poseta biti od velikog značaja za budući razvoj ekonomskih odnosa Poljske i Srbije, a mi ćemo kao poslovno udruženje biti pouzdan partner kako za državne institucije tako i za naše sadašnje i buduće članice.

Dozvolite mi i da iskoristim ovu priliku da uputim najlepše želje svima povodom predstojećih Božićnih i Novogodišnjih praznika. Čini se da je upravo vreme praznika dobra prilika za izgradnju novog optimizma kako za nas i naše najbliže tako i za svet u kome živimo i radimo. Ukoliko taj novi optimizam budemo gradili na zajedničkim idejama i vrednostima, a pre svega na idejama solidarnosti, on će vrlo brzo biti pretvoren u nove razvojne mogućnosti.